

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
College van Bestuur
t.a.v. de heer F.H.J. Stöteler
Postbus 5375
6802 EJ ARNHEM

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
IPC 2250

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Datum **7 JAN. 2015**
Betreft Aanvraag doelmatigheidstoets Ad-programma ICT Arnhem

Onze referentie
710439

Uw brief van
16 juli 2014

Uw referentie
UITCVB14/13489

Bijlagen
1

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Geachte heer Stöteler,

Met uw brief van 16 juli 2014, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 18 juli 2014, hebt u mij het voornemen voorgelegd om het Associate-degreeprogramma ICT als bekostigd programma in Arnhem te verzorgen binnen de bacheloropleiding HBO-ICT (Croho-onderdeel Techniek). Het programma wordt in deeltijdse vorm ingericht en omvat 120 studiepunten. Op 24 november 2014 heeft de CDHO de aanvraag in behandeling genomen toen deze was voorzien van alle benodigde gegevens.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 19 december 2014, kenmerk 2014/024, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 van 3 juli 2014 (hierna: Beleidsregel) heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om het Ad-programma ICT als bekostigd programma in Arnhem te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a, b en c in artikel 6 van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien het Ad-programma niet binnen 10 maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho).

Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO over onderhavig programma een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuw Ad-programma. In verband met het vervallen van dit besluit na 10 maanden raad ik u aan zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag in te dienen voor de toets nieuw Ad-programma.

Onze referentie
710439

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, de Vereniging Hogescholen, de Inspectie van het Onderwijs en de Dienst Uitvoering Onderwijs (Groningen).

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. R. Minnée

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

datum
19 december 2014

onderwerp
Nieuw Ad programma
deeltijd
HAN
hbo Ad
ICT
Arnhem

ons kenmerk
2014/024

bijlage
beoordelingskader

Op 18 juli 2014 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) om de hbo Ad ICT als bekostigd Ad programma te Arnhem te verzorgen. Op 22 juli heeft de commissie de instelling om aanvullende informatie verzocht. Op 22 september heeft aanvrager verzocht de termijn waarbinnen de aanvulling geleverd kon worden te verlengen. De aanvraag was op 24 november 2014 voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de HAN om de hbo Ad ICT als bekostigde opleiding te Arnhem te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De HAN wil een nieuw Ad programma ICT in deeltijd aanbieden. De Ad maakt onderdeel uit van de bestaande hbo bacheloropleiding ICT, die ook in deeltijd wordt aangeboden. Het programma is specifiek gericht op werkenden in de ICT met een aantal jaren werkervaring en leidt hen verder op voor functies als software ontwikkelaar.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de opleiding nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing van het onderwijsaanbod te realiseren. Er bestaan landelijk vier Ad programma's op ICT gebied. Het betreft de Ad ICT Service Management, aangeboden door Fontys en de Hogeschool Rotterdam en de Ad ICT Beheer, aangeboden door Windesheim en Stenden. In Croho staan verder de Ad

pagina 2 van 5 Informatica van Avans en de Ad Technische Informatica van Saxion geregistreerd, maar deze staan niet meer vermeld op de websites van deze hogescholen. De opleidingen ICT Service Management en ICT Beheer richten zich, zoals uit de naam al blijkt, sterk op het beheer en onderhoud van bedrijfsnetwerken. De voorgenomen Ad ICT van de HAN is sterker gericht op *developer*-functies. Dat blijkt ook uit het curriculum. In het eerste jaar leren studenten aan de HAN voor een bestaande situatie de systeemspecificaties opstellen, een computerprogramma ontwerpen, realiseren en testen met een gebruikersinterface aan de hand van een probleemstelling en een kleine client-server database-applicatie ontwikkelen. Daarnaast zullen de studenten een eenvoudige game in Java ontwerpen, realiseren en testen, een dynamische website bouwen en software realiseren voor een embedded microcontroller. In het tweede jaar wordt dieper ingegaan op de stof uit het eerste jaar.

De Ad ICT Servicemanagement van Fontys biedt in het eerste jaar vakken beheer, diensten, informatieprocessen, dienstverlening en beheersystemen. In het tweede jaar wordt dieper ingegaan op beheersystemen m.b.t. Security. Hetzelfde geldt voor de Ad ICT Service Management van de Hogeschool Rotterdam. In het eerste jaar staan de thema's Beheer & Servicemanagement en Bedrijfsprocessen en ICT centraal, met als vakken onder andere Itil, Cloudcomputing, ASL & BSL, Ketenoptimalisatie d.m.v. outsourcing, Bedrijfsvoering en het project 'Het runnen van een IT-afdeling'. In het tweede jaar wordt ook bij deze opleiding dieper ingegaan op het thema Security.

De Ad ICT Beheer van Windesheim maakt deel uit van de bacheloropleiding Technische Informatica. In het eerste jaar maken de studenten kennis met de basisbeginselen van beheer en softwareontwikkeling, nieuwe besturingssystemen en het inrichten, beheren en configureren van deze producten. In het tweede jaar ligt de nadruk op systeem- en netwerkbeheer. De Ad ICT Beheer van Stenden behoort bij de bacheloropleiding Informatica. Studenten verdiepen zich onder andere in programmeertalen, databases, netwerken, webtechnologie en multimedia. Gedurende het tweede jaar van deze opleiding wordt de kennis uit het eerste jaar verdiept en komen vakken als Beveiliging, Testen en IT-architecturen aan de orde.

In deze verwante opleidingen ligt het zwaartepunt bij beheer en niet bij het ontwikkelen van software. Bovendien worden al deze Ad programma's in voltijd aangeboden, terwijl het voorgenomen Ad programma ICT van de HAN uitsluitend in deeltijd voor werkenden wordt verzorgd.

De commissie concludeert dat het Ad programma ICT nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de Ad ICT beantwoordt aan een behoefte op de arbeidsmarkt en een maatschappelijke behoefte.

Voor wat betreft de maatschappelijke behoefte verwijst aanvrager alleen naar het streven van het departement van OCW om de Associate degree als zelfstandige hbo-opleiding in het onderwijsveld te positioneren.

pagina 3 van 5 De Ad Informatica wordt een deeltijdopleiding voor werkenden en komt daarmee primair tegemoet aan een toegenomen kwalitatieve vraag, namelijk het bij- en opscholen van medewerkers. Afgestudeerden zijn in die zin geen 'extra' werknemers die de arbeidsmarkt opstroomen omdat zij al beschikken over een baan.

ROA heeft in 2011 onderzoek gedaan naar de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerde Ad'ers (ROA, *Associated degree opleidingen en arbeidsmarktrelevantie, 2011*). Op ICT gebied concludeert ROA dat relatief veel afgestudeerden van opleidingen BOL MKF Automatisering, BOL MLK beheerder technische infrastructuur en BOL Specialist ICT-beheerder boven hun niveau werkzaam zijn, dat een groot aantal van hen aanvullende trainingen heeft gevolgd en dat ruim 60% doorstroomt naar het hbo. Van deze doorstromers is de uitval echter hoog. Uit enquêtes blijkt dat de meest voorkomende reden voor het stoppen van de bacheloropleiding is dat opleiding, werk en privéleven niet goed te combineren zijn. Een bacheloropleiding in deeltijd duurt acht jaar; een Ad slechts vier jaar. Studenten behalen dus in kortere tijd een diploma, en dit zou de uitval kunnen beperken. Het feit dat dit programma ingericht is voor werkenden biedt studenten ook de kans om hun praktijkervaring in te zetten in de studie, waardoor de druk op het privéleven en het werk verminderd wordt. Deze Ad zou dus een bijdrage kunnen leveren aan het verminderen van de uitval.

In een aantal sectoren is sprake van sterke upgradering; voor functies die voorheen door een mbo'er werden vervuld wordt steeds vaker een hbo'er gevraagd. In de ICT is deze beweging niet heel sterk, maar wel zichtbaar.

De arbeidsmarktperspectieven voor hoger opgeleiden in het algemeen zien er voor de komende jaren somber uit. ROA ziet wel een lichtpuntje voor de communicatie- en informatiesector; daar is de komende jaren sprake van een lichte uitbreidingsvraag en een lichte vervangingsvraag (ROA, *De Arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2018*, p. 28-31). Er zijn wel duidelijke verschillen binnen de sector: voor systeemanalisten en informatici is het aandeel werkenden dat de komende jaren zal moeten worden vervangen laag met respectievelijk gemiddeld jaarlijks 1,1% en 1,2%. Daarentegen is de vervangingsvraag voor technisch systeemanalisten met 5% vrij hoog (idem, p. 32). Als gekeken wordt naar de Indicator Toekomstig Arbeidsmarktperspectief (ITA) en de Indicator Knelpunten Toekomstige Personeelsvoorziening (IKTP) dan concludeert ROA dat de vooruitzichten voor hbo techniek redelijk zijn, er worden enige knelpunten verwacht (idem, p. 67). Voor mbo techniek is de verwachting matig, vrijwel geen knelpunten. Aangezien de gemiddelde score over het gehele mbo, hbo en wo matig is, springt hbo techniek, waar ook de Ad ICT toe behoort, er relatief goed uit.

De commissie concludeert dat aanvrager het bestaan van een arbeidsmarktbehoefte aannemelijk heeft gemaakt. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

In de prestatieafspraken met de Minister heeft aanvrager een aantal speerpunten vastgelegd. Deze zijn door de RCHO erkend als zwaartepunt. Het betreft de volgende thema's: Automotive, Duurzame (elektrische) energie, Biodiscovery, Sneller herstel, Vitale leefomgevingen/Kleine kernen, Talenterkenning en -ontwikkeling in sport, Ondernemen en ondernemerschap en Leren met ICT.

pagina 4 van 5 Het zwaartepunt Leren met ICT ligt in de kruisbestuiving tussen onderwijs en ICT en is inhoudelijk niet herkenbaar in het curriculum van de Ad ICT. De opleiding sluit niet aan op het zwaartepunt Leren met ICT.

Vanaf 18 juli 2014 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de HAN om het Ad programma ICT in Arnhem aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager schat de instroom in het nieuwe Ad programma op circa 20 studenten. De commissie acht dit een realistische prognose. De instroom in de verwante Ad programma's op ICT gebied groeit, met name dankzij de Ad ICT Service Management van de Hogeschool Rotterdam. In het onbekostigde domein biedt LOI één 'hbo deelprogramma' Logistiek en ICT aan in een blended learning variant. Dit deelprogramma duurt slechts 2 maanden en is daarmee niet vergelijkbaar met een volledige Ad. NCOI en NTI hebben geen Ad's op het terrein van ICT.

		2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Ad ICT-Beheer	Windesheim	0	0	1	5	2
Ad ICT-Beheer	Stenden	0	0	5	7	16
Ad ICT Service Management	Fontys	0	0	12	16	15
Ad ICT Service Management	Hogeschool Rotterdam	0	0	0	11	67
Ad Informatica	Avans	0	0	2	2	1
Ad Technische Informatica	Saxion	21	20	12	8	18
instroom totaal		21	20	32	49	119

Bron: Criho

De arbeidsmarkt heeft aanvrager reeds aangetoond onder criterium b. Het programma sluit aan op de topsector High Tech Systems and Materials en de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur is voldoende verzekerd doordat het Ad programma ICT deel uitmaakt van de bestaande deeltijd bacheloropleiding Informatica, samenwerkt met het HAN-kenniscentrum Technologie en Samenleving en aansluit op drie lectoraten van de HAN, te weten Lectoraat Networked Applications, Lectoraat Model Based Information Systems en het Lectoraat Mens-Computer Interactie.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod is voor dit Ad programma. De aanvraag voldoet aan criterium c van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. N.M. Verbraak
voorzitter

pagina 5 van 5 **Bijlage:**
Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.